

**UCHWAŁA**  
**SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 16 kwietnia 2018 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu  
w sprawach nieletnich**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Jednocześnie upoważnia senatora Rafała Ambrozika do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

**MARSZAŁEK SENATU**

**Stanisław KARCZEWSKI**

## U S T A W A

z dnia

### **o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 oraz z 2017 r. poz. 773) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 27:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Umieszczenie nieletniego w schronisku dla nieletnich, o którym mowa w § 1 lub 2, przed wyznaczeniem rozprawy, nie może trwać dłużej niż 3 miesiące; okres pobytu należy określić w postanowieniu o umieszczeniu nieletniego w schronisku.”,

b) po § 4 dodaje się § 4a i 4b w brzmieniu:

„§ 4a. Do przedłużania pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, po wyznaczeniu rozprawy, przepis § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 4b. W postanowieniu o każdorazowym przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich należy określić okres pobytu, nie dłuższy niż 3 miesiące.”,

c) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Łączny pobyt nieletniego w schronisku dla nieletnich, do chwili wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia, o którym mowa w art. 32r, nie może być dłuższy niż rok. Do okresu tego nie wlicza się nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w schronisku dla nieletnich trwającej dłużej niż 3 dni.”;

2) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 25a, art. 26, art. 27 oraz art. 28, doręcza się stronom. Na postanowienie przysługuje zażalenie, z tym że rozpoznanie zażalenia na postanowienie, o którym mowa w art. 25a § 3 i 4 oraz na postanowienie o umieszczeniu albo przedłużeniu pobytu w schronisku dla nieletnich następuje niezwłocznie. Zażalenie nie wstrzymuje wykonania postanowienia.”.

**Art. 2.** Przepisy art. 27 § 3 i 6 oraz art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz przepisy art. 27 § 4a i 4b ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się również do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

**Art. 3.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

## UZASADNIENIE

### 1. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy stanowi realizację postulatu zawartego w petycji P9-14/17 wniesionej do Senatu w dniu 19 kwietnia 2017 r. przez Helsińską Fundację Praw Człowieka.

Autor petycji zwraca się do Marszałka Senatu o podjęcie przez Senat inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do zmiany art. 27 ustawy z dnia 26 października 1982 r. – o postępowaniu w sprawach nieletnich (zwaną dalej „u.p.n.”), regulującego kwestie umieszczenia nieletniego w schronisku dla nieletnich oraz przedłużania okresu pobytu nieletniego w schronisku. Autor petycji motywuje potrzebę wniesienia petycji treścią wytycznych sformułowanych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwany dalej „ETPCz”), zawartych w wyroku z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie Grabowski przeciwko Polsce (skarga nr 57722/12).

W petycji postuluje się:

- 1) dodanie przepisu nakładającego na sąd obowiązku okresowej kontroli zasadności pobytu nieletniego w schronisku (co 3 miesiące), także po skierowaniu sprawy na rozprawę;
- 2) nałożenie obowiązku wydawania każdorazowo osobnego postanowienia o przedłużeniu pobytu w schronisku dla nieletnich, zawierającego uzasadnienie, a w nim wskazanie okoliczności przemawiających za wydaniem takiego rozstrzygnięcia, także po skierowaniu sprawy na rozprawę;
- 3) wprowadzenie procedury umożliwiającej kontrolę instancyjną decyzji sądu o przedłużeniu stosowania środka.

### 2. Różnice między obowiązującym a projektowanym stanem prawnym

Przepisy art. 27 § 1 i 2 określają przypadki, w których nieletniego można umieścić w schronisku dla nieletnich. Zgodnie z tymi przepisami środek ten można zastosować, gdy zostaną ujawnione okoliczności przemawiające za umieszczeniem nieletniego w zakładzie poprawczym, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów czynu karalnego, albo jeżeli nie można ustalić tożsamości nieletniego (§ 1). Ponadto wyjątkowo (§ 2), umieszczenie w schronisku może nastąpić także wtedy, gdy oprócz okoliczności przemawiających za umieszczeniem go w zakładzie poprawczym, nieletniemu zarzuca się popełnienie czynu karalnego określonego w art. 134, art. 148 § 1, 2 lub 3, art. 156

§ 1 lub 3, art. 163 § 1 lub 3, art. 166, art. 173 § 1 lub 3, art. 189, art. 189a, art. 197 § 3 lub 4, art. 198, art. 200, art. 202 § 3, 4, 4a, 4b lub 4c, art. 204 § 3, art. 252 § 1 lub 2 i w art. 280 Kodeksu karnego.

Przepis § 3 stanowi, że przed skierowaniem sprawy na rozprawę pobyt nieletniego w schronisku nie może trwać dłużej niż 3 miesiące.

Po wydaniu postanowienia o skierowaniu sprawy na rozprawę, zgodnie z realizowaną przez sądy rodzinne praktyką, nie było wymagane wydanie osobnego postanowienia o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, a jedynym ograniczeniem dotyczącym długości pobytu nieletniego w schronisku, uznawany był przepis art. 27 § 6, który stanowi, że łączny pobyt w schronisku dla nieletnich, do chwili wydania wyroku w pierwszej instancji nie może być dłuższy niż rok.

Podstawą przedłużania pobytu było wydanie postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu poprawczym. Zaaprobowano praktykę, zgodnie z którą przedłużenie pobytu w schronisku następowało niejako automatycznie, bez osobnego postanowienia sądu.

Dodatkowo przepis § 7 pozwala sądowi okręgowemu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek sądu prowadzącego sprawę, na przedłużenie pobytu nieletniego w schronisku na „czas oznaczony”.

Wyrok wydany przez ETPCz w dniu 30 czerwca 2015 r. w sprawie Grabowski przeciwko Polsce stwierdził, że praktyka polskich sądów, zgodnie z którą w chwili przejścia postępowania w sprawach nieletnich w tryb postępowania rozpoznawczego, dla przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku, nie było wymagane wydanie odrębnego postanowienia, narusza art. 5 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Szczególnym mankamentem, zdaniem Trybunału było nie tylko automatyczne przedłużanie pobytu w schronisku dla nieletnich przy jednoczesnym braku odrębnego orzeczenia sądu w tej kwestii, ale również brak wskazania konkretnego terminu, na który takie pozbawienie wolności następowało.

Dodatkowo, skutkiem braku odrębnego postanowienia w kwestii pozbawienia nieletniego wolności była niemożność jego zaskarżenia (odwołania się) co stanowi naruszenie art. 5 ust. 4 Konwencji, ustanawiającego prawo odwołania się do sądu w celu ustalenia legalności (zgodności z prawem) pozbawienia wolności przez osobę tej wolności pozbawioną.

W okresie dwóch lat, które upłynęły od chwili wydania przez ETPCz wskazanego wyżej wyroku, Ministerstwo Sprawiedliwości upowszechniało standardy wynikające z wyroku poprzez jego przetłumaczenie, przesłanie do sądów oraz prowadzone szkolenia. Dokonano również zmiany Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (§ 243 i 243).

Wyrażna stała się jednak potrzeba nowelizacji przepisów samej ustawy o postępowaniu sprawach nieletnich w kierunku wskazanym w § 66-68 w/w wyroku ETPCz.

Przygotowany projekt nowelizacji ustawy wychodzi tej potrzebie naprzeciw.

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie rozróżnienia postanowienia o umieszczeniu nieletniego w schronisku dla nieletnich, wydawanego na podstawie art. 27 § 3 od postanowień o przedłużeniu pobytu w schronisku dla nieletnich.

Postanowienia o przedłużeniu pobytu nieletniego przed skierowaniem sprawy na rozprawę wydane na podstawie art. 27 § 4 mogą spowodować przedłużenie pobytu w schronisku na łączny czas nie dłuższy niż trzy miesiące.

Jeżeli po upływie tego czasu sprawa nie zostanie nadal skierowana na rozprawę nieletniego należy zwolnić ze schroniska.

Jeśli jednak sąd skieruje sprawę na rozprawę (wyznaczy rozprawę), zgodnie z projektem zastosowanie znajdą nowe przepisy art. 27 § 4a i 4b, które nakazują stosować przepis § 4 odpowiednio, zezwalając sądowi na przedłużenie pobytu nieletniego w schronisku jeżeli zachodzi taka konieczność, ze względu na szczególne okoliczności sprawy, na okres nieprzekraczający kolejnych 3 miesięcy.

Przepis § 4b podkreśla konieczność wskazania każdorazowo w postanowieniu okresu, o który przedłuża się pobyt w schronisku.

Przepis art. 27 § 6 stanowi, że łączny okres pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, do czasu wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, nie może być dłuższy niż rok. Do okresu tego nie wlicza się czasu nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego, trwającej dłużej niż 3 dni oraz okresu obserwacji psychiatrycznej.

Obserwacja psychiatryczna nieletniego, zgodnie z przepisami art. 25a ustawy może trwać do 6 tygodni. Przebywanie nieletniego na obserwacji psychiatrycznej, która prowadzona jest na oddziale zamkniętym zakładu leczniczego, jest *de facto* formą

pozbawienia wolności. Obowiązująca dotychczas regulacja prowadzi zatem do wydłużenia maksymalnego czasu umieszczenia w schronisku o czas prowadzonej obserwacji psychiatrycznej, prowadząc do rzeczywistego pozbawienia wolności trwającego ponad maksymalny czas określony w art. 27 § 6.

W związku z powyższym, w projekcie nowelizacji art. 27 § 6 przewiduje się wprowadzenie rozwiązania, które spowoduje, że okres obserwacji psychiatrycznej będzie zaliczany w poczet zastosowanego środka tymczasowego w postaci pobytu w schronisku dla nieletnich.

Projekt ustawy został uzupełniony o zmianę art. 29, która polega na zagwarantowaniu osobie pozbawionej wolności, umieszczonej w schronisku dla nieletnich, prawa do wniesienia zażalenia na każde postanowienie o zastosowaniu środka wskazanego w art. 27.

Zmieniany przepis art. 29 nakazuje sądom niezwłoczne rozpatrzenie każdego postanowienia o umieszczeniu, a także o każdorazowym przedłużeniu pobytu w schronisku dla nieletnich, bez względu na etap postępowania, w trakcie którego postanowienie zostało wydane.

Przepis art. 2 ustawy nowelizującej, jest przepisem przejściowym, regulującym kwestie intertemporalne. Nakazuje stosować przepisy nowe także do spraw już będących w toku, co do czynów, które zaistniały przed dniem wejścia w życie ustawy.

Należy podkreślić, że rozwiązanie to nie narusza zasady *lex retro non agit*, ze względu na to, że ustanawia normy zmieniające prawo na korzyść obywatela, co jest jednoznaczne z faktem, że normy te nie wywołują żadnych ujemnych następstw dla bezpieczeństwa prawnego i poszanowania praw nabytych.

W art. 3 ustawa określa czternastodniowy okres *vacatio legis*, uznając go za wystarczający i odpowiedni, zgodnie z normą zawartą w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

### **3. Konsultacje**

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

Wyniki konsultacji przedstawiono w Ocenie Skutków Regulacji.

#### **4. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej**

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.



<b>Tytuł projektu:</b> Ustawa o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich  <b>Przedstawiciel wnioskodawcy:</b> senator Rafał Ambrozik  <b>Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:</b> Beata Mandylis, legislator, tel. 694 9340 Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 694 9097	<b>Data sporządzenia:</b> 19 marca 2018 r.  <b>Źródło:</b> petycja  <b>Nr druku:</b> 602, 602S
--	--

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Europejski Trybunał Praw Człowieka 30 czerwca 2015 r. wydał wyrok w sprawie *Grabowski przeciwko Polsce*, w którym stwierdził naruszenie przez Polskę art. 5 ust. 1 i 4 Konwencji o Prawach Człowieka i Podstawowych Wolności, w związku z praktyką polskich sądów polegającą na niewydawaniu odrębnego postanowienia o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich. Mimo, że dotychczasowe działania w postaci upowszechniania wyroku, szkolenia warsztatowe, przyjęcie nowego Regulaminu urzędowania sądów powszechnych poprawiły sytuację, wciąż istnieją rozbieżności w orzekaniu sądów.

### 2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu rozwiązania problemu związanego z praktyką sądów rodzinnych polegającą na niewydawaniu odrębnego postanowienia o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich proponuje się w *ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich* wprowadzić następujące zmiany:

- umieszczenie nieletniego w schronisku dla nieletnich przed wyznaczeniem rozprawy nie może trwać dłużej niż 3 miesiące; okres pobytu należy określić w postanowieniu o umieszczeniu nieletniego w schronisku,
- w postanowieniu o każdorazowym przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, wydane zarówno przed jak i po wyznaczeniu rozprawy, należy określić okres pobytu, nie dłuższy niż 3 miesiące,
- na postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku dla nieletnich oraz na postanowienie o przedłużeniu takiego pobytu przysługiwać będzie zażalenie, które rozpatrywane będzie niezwłocznie,
- do łącznego okresu pobytu nieletniego w schronisku nie będzie się wliczało okresu obserwacji psychiatrycznej,
- przepisy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą stosuje się również do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej zmiany ustawy.

Efektom przedmiotowej regulacji będzie wzmocnienie przestrzegania prawa obywatelskiego przysługującego osobie nieletniej w zakresie wolności i nietykalności osobistej.

### 3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

### 4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
sądy rodzinne	321 w 2012 r.	Rocznik Statystyczny RP z 2013 r.	o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich sąd orzeka postanowieniem
osoby nieletnie	ok. 200 w roku przypadków przedłużenia pobytu	szacunki własne na podstawie danych Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości	každorazowe przedłużenie pobytu w schronisku dla nieletnich musi wynikać z orzeczenia sądu, postanowienie o przedłużeniu pobytu musi być doręczone, przysługuje prawo do złożenia zażalenia
obrońcy nieletnich			powiadomienie o postępowaniu prowadzonym przez sąd w stosunku do nieletniego
schroniska dla nieletnich	15 schronisk	Ministerstwo Sprawiedliwości	przedłużenie pobytu nieletniego musi być oparte na postanowieniu wydanym przez sąd rodzinny

### 5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt *ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich* został przesłany do konsultacji: Ministrowi Sprawiedliwości, Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także do Sądu Najwyższego, Krajowej Rady Sądownictwa, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Kuratorów, Krajowej Rady Radców Prawnych, Naczelnej Rady Adwokackiej, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich "Iustitia", Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Stowarzyszenia Sędziów Sądów Rodzinnych, Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”. Konsultacje trwały od 22 stycznia 2018 r. do 22 lutego 2018 r.

Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wyraziła opinię, że zmiany ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich wynikające z przedłożonego projektu nie budzą wątpliwości co do zasadności ich ewentualnego wprowadzenia, jak i podstawowych założeń. Przedstawione uwagi zawierają propozycje nowych regulacji zmierzających, do tego by przedłużenie pobytu w schronisku przed skierowaniem na rozprawę mogło być dokonywane tylko raz oraz by nowe brzmienie art. 29 wskazywało konkretną podstawę prawną wydawanego postanowienia, które ma być zaskarżalne.

Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce wyraziło pogląd, że obecne rozwiązanie przyjęte w art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich nie jest zadawalające toteż projektowaną nowelizację należy ocenić pozytywnie. Jednocześnie zaproponowało rozważyć modyfikację polegającą na wpisaniu do art. 27 jednego, ogólnego przepisu § 5a, odsyłającego do stosowania wcześniejszych paragrafów 3, 4 i 5.

Minister Sprawiedliwości stwierdził, że inicjatywę należy ocenić pozytywnie, gdyż stanowi próbę jednoznacznego uregulowania kwestii związanej z przedłużaniem pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich. Minister Sprawiedliwości zgłosił dwie zasadnicze uwagi do projektowanej ustawy, które polegały na nadaniu nowego brzmienia § 4b oraz dodania w art. 29 nowej propozycji, polegającej na niezwłoczności rozpatrzenia zażalenia na postanowienie o umieszczeniu w schronisku. *Propozycje te zostały uwzględnione w projekcie.*

Sąd Najwyższy nie zgłosił uwag do projektu.

Rzecznik Praw Dziecka odnosząc się do projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich wyraził stanowisko, że zmiana przepisów prawa mająca na celu zwiększenie ochrony dobra dziecka zasługuje na przychyłność. Jednocześnie wskazał, że wskazane byłoby rozszerzenie projektu o rozwiązania dotyczące niezwłoczności rozpatrzenia zażalenia na postanowienie o przedłużeniu jak i o umieszczeniu w schronisku. Rzecznik wniósł również o wyłączenie z okresu pobytu w schronisku okresu obserwacji psychiatrycznej, a także o określenie maksymalnego okresu pobytu w schronisku dla nieletnich. *Dwie z tych propozycji zostały uwzględnione w projekcie.*

Naczelna Rada Adwokacka pozytywnie opiniuje projekt ustawy zmierzający do nowelizacji przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich poprzez wprowadzenie uregulowania nakładającego na sąd obowiązek okresowej kontroli zasadności pobytu nieletniego w schronisku, także po skierowaniu sprawy na rozprawę oraz wprowadzenie procedury odwoławczej, umożliwiającej kontrolę instancyjną decyzji o przedłużeniu stosowania tego środka.

Krajowa Rada Sądownictwa pozytywnie opiniuje projekt. Jednocześnie odnosząc się do oceny skutków regulacji stwierdza, że projektowane rozwiązanie doprowadzi do zwiększonej liczby wydawanych przez sądy postanowień. Powyższe, przy kontroli instancyjnej orzeczeń przez sądy drugiej instancji, spowoduje wzrost obciążeń sądów, konieczne jest powiązanie poszerzenia kognicji sądu ze zwiększeniem liczby etatów orzeczniczych, asystenckich i urzędniczych w wydziałach rodzinnych i nieletnich. Dlatego Krajowa Rada Sądownictwa zwraca uwagę na konieczność zapewnienia odpowiednich środków do wykonania postanowień ustawy.

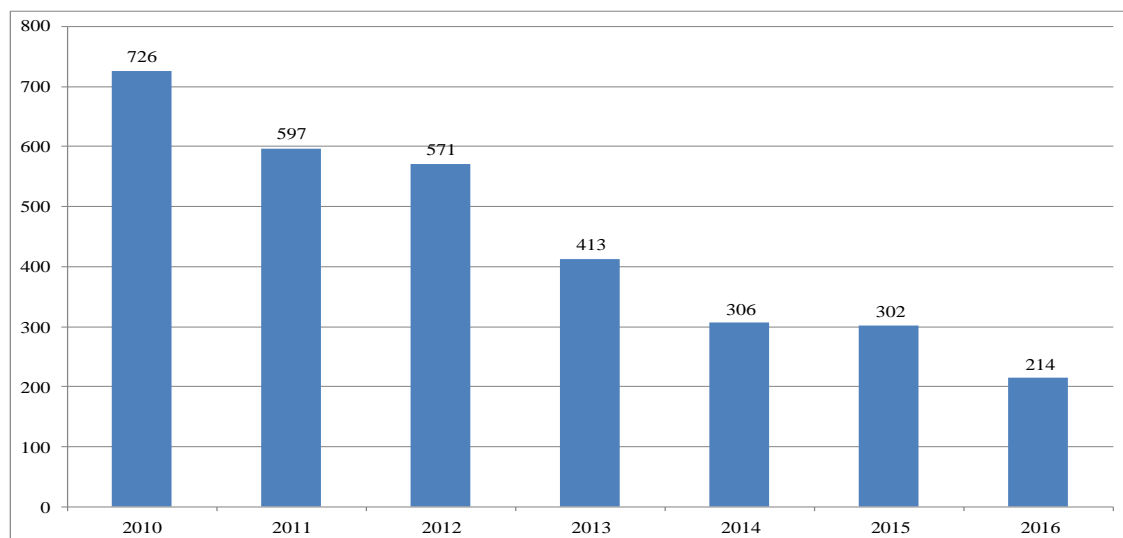
## 6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
<b>Dochody ogółem</b>													
<b>Wydatki ogółem</b>													
<b>Saldo ogółem</b>													

<b>Źródła finansowania</b>	
<b>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</b>	Przedmiotowa regulacja będzie wpływała na działalność sądów rodzinnych, podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych, zwiększając ich zadania konieczne do wykonania przy przedłużaniu pobytu nieletnich w schronisku. Nałożenie na sądy rodzinne tych dodatkowych obowiązków będzie kosztem w sensie ekonomicznym, gdyż wiązać się to będzie z koniecznością wykonania dodatkowej pracy. Jednakże biorąc pod uwagę szacowaną ilość tych spraw, prawdopodobnie ok. 200 postanowień o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku, w skali roku, we wszystkich sądach rodzinnych, dlatego przeciętny przyrost zadań z tego tytułu w danym sądzie będzie stosunkowo nieduży. W związku z tym wydaje się, że można założyć, że te dodatkowe zadania będą realizowane w ramach zaplanowanych budżetów i nie będą wiązać się z dodatkowymi wydatkami sektora finansów publicznych.

**Obliczenia.** Z publikacji Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości pt. „*Stosowanie umieszczenia nieletniego w schronisku w świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Grabowski przeciwko Polsce (Wyrok z 30 czerwca 2015 r., Izba (Sekcja IV), skarga nr 57722/12)*”, wynika, że umieszczenie w schronisku jawi się jako środek stosowany znacznie rzadziej niż inne środki tymczasowe. W latach 2010 - 2016 można zaobserwować tendencję zmniejszania się zastosowania tego środka w stosunku do nieletnich z 726 przypadków w 2010 r. do 214 w 2016 roku.

Wykres: Stosowanie środka zapobiegawczego w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku dla nieletnich w latach 2010 – 2016.



**Źródło:** Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, „*Stosowanie umieszczenia nieletniego w schronisku w świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Grabowski przeciwko Polsce (Wyrok z 30 czerwca 2015 r., Izba (Sekcja IV), skarga nr 57722/12)*”, dr Beata Czarnicka – Działaluk.

W publikacji Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości przedstawione są też dane statystyczne ukazujące wyniki badań nt. stosowania przedłużania pobytu nieletniego w schronisku. Z zamieszczonych danych wynika, że postanowienie o przedłużeniu pobytu nieletniego wydawano aż w 64% badanych przypadkach, przy czym na jednym przedłużeniu skończyło się w 33 przypadkach (na 81 badanych), pobyt dwukrotnie przedłużono w ośmiu sprawach, w trzech – trzy razy, a pięciu nieletnim przedłużono ten okres aż czterokrotnie. Z analizy tych danych wynika, że liczba przedłużeń kształtuje się na poziomie zbliżonym do liczby badanych przypadków (relacja liczby przedłużeń do liczby badanych przypadków wynosi ok. 96%).

W celu oszacowania ilości postanowień o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku, które będą wydawały sądy po wejściu w życie przedmiotowej regulacji, przyjęto następujące założenia:

- stosowanie środka w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku będzie na poziomie zaobserwowanym w 2016 r., tj. ok. 214 przypadków w roku. W latach 2010 - 2016 można zaobserwować tendencję polegającą na zmniejszaniu się stosowania środka w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku, spadek liczby zastosowania tego środka z 726 w 2010 r. do 214 w 2016 roku,
- liczba wydanych przez sąd postanowień o przedłużeniu umieszczenia nieletniego w schronisku do liczby ogółem nieletnich umieszczonych w schronisku kształtować się będzie na poziomie ok. 96%.

Na podstawie powyższych założeń liczbę wydanych przez sądy postanowień o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich oszacowano w ilości **ok. 200**, w skali roku.

**Analiza wrażliwości.** Przyjmując, że liczba stosowania środka w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku będzie kształtować się w okresie 10 lat obowiązywania przedmiotowej regulacji na poziomie przeciętnym jaki został odnotowany w latach 2010 – 2016 (447), wówczas ilość wydawanych postanowień o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku można szacować na ok. 430 w skali roku.

<b>7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe</b>								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzmocnienie przestrzegania prawa obywatelskiego przysługującego osobie nieletniej w zakresie wolności i nietykalności osobistej. Przedmiotowa regulacja wprowadza zapisy, które powodują, że pozbawienie lub ograniczenie wolności poprzez zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku dla nieletnich i każdorazowe przedłużenie tego pobytu może nastąpić tylko w przypadku orzeczenia sądu rodzinnego, wydaniu przez sąd rodzinny postanowienia, które musi być doręczone stronie postępowania i na które przysługuje zażalenie.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
<b>8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu</b>								
<input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy								
<b>9. Wpływ na rynek pracy</b>								
Brak wpływu								
<b>10. Wpływ na pozostałe obszary</b>								
<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne:			<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe			<input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie		
Omówienie wpływu		Brak wpływu						
<b>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</b>								
Przepisy projektu będą miały zastosowanie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.								
<b>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</b>								
Z uwagi na zakres regulacji ewaluacja nie jest konieczna.								
<b>13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)</b>								
Brak								